



CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA NR. 104
din data de 07.03.2018

Dosar nr. 149/2017

Petiția nr. 1542/16.03.2017

Petent: Forumul Democrat al Germanilor din România

Reclamați:

Obiect: - apariția în presă a unor articole denigratoare la adresa etniei germane
- emisiune difuzată la postul de televiziune B1 TV cu încălcarea demnității umane a cetățenilor români aparținând minorității naționale germane

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petenților

1. **Forumul Democrat al Germanilor din România**, cu sediul în mun. Sibiu, Str. General Magheru nr.1-3, județul Sibiu

Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

7. Petentul, Forumul Democrat al Germanilor din România, sesizează Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării că în cuprinsul mai multor articole publicate în varianta print și online a publicației „Cotidianul” precum și în cadrul unei emisiuni televizate la o oră de maximă audiență, persoanele reclamate au desfășurat o campanie de instigare concertată, îndreptată împotriva organizației și a minorității pe care o reprezintă, menite să creeze o atmosferă de intimidare, ostilă și ofensatoare, cu încălcarea demnității umane a cetățenilor români aparținând minorității naționale germane.

III. Procedura de citare

8. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

9. Prin adresa înregistrată sub nr. 1542/27.03.2017 a fost citat petentul, Forumul Democrat al Germanilor din România, iar prin adresa înregistrată sub nr. 1774/27.03.2016 au fost citate părțile reclamate pentru termenul stabilit de Consiliu la data de 25.04.2017.

10. Procedură legal îndeplinită.

11. Prin adresa înregistrată sub nr. 2284/24.04.2017, Forumul Democrat al Germanilor din România completează petiția cu detalii privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparținut comunităților cetățenilor aparținând minorităților naționale din România, în temeiul O.U.G. nr. 83/1999.

12. Prin adresa înregistrată sub nr. 2569/02.05.2018, Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, ne-a furnizat datele de identificare pentru fiecare reclamat în parte, ca urmare a solicitărilor C.N.C.D. înregistrate sub nr. 1542/19.03.2018 și nr. 2047/11.04.2018.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

13. Petentul, Forumul Democrat al Germanilor din România, sesizează CNCD că în cuprinsul mai multor articole publicate în varianta online a publicației „Cotidianul” precum și în cadrul unei emisiuni televizate la o oră de maximă audiență, persoanele reclamate au desfășurat o campanie de instigare concertată, îndreptată împotriva organizației și a minorității pe care o reprezintă, menite să creeze o atmosferă de intimidare, ostilă și ofensatoare, cu încălcarea demnității și umilirea etnicilor germani.

14. Începând cu data de 14.02.2017, ziarul „Cotidianul” și pagina www.cotidianul.ro au demarat o campanie agresivă de denigrare a Forumului Democrat al Germanilor din România și a minorității germane care trăiește în România. Astfel, în data de 14.02.2017 în varianta on-line a ziarului a apărut un editorial semnat de Cornel Nistorescu în cuprinsul căruia Forumul Democrat al Germanilor din România și minoritatea germană sunt denigrați vehement, arătându-se printre altele că întemeindu-se pe o „ordonanță de urgență devenită Legea nr. 66/2004, care pare a fi scrisă după o negociere la Sibiu sau la Berlin” organizația a devenit proprietarul a „zeci și zeci de imobile” în valoare de 14 miliarde lei. În acest articol se face punte între Grupul Etnic German, o organizație nazistă înființată în 1940, și Forumul Democrat al Germanilor din România, organizația reprezentativă a cetățenilor români de etnie germană.

15. În data de 15 februarie 2017, ziarul „Cotidianul” titrează pe prima pagină „Bunuri de aproximativ 14 miliarde de euro au trecut de la o organizație de tip nazist la FDGR”, „FDGR a devenit și proprietarul bunurilor evreiești confiscate sau cumpărate de GEG sub presiune de la populația evreiască”. În aceeași ediție, arată într-un articol că Forumul Democrat al Germanilor din România reprezintă „continuatorul unei organizații de tip fascist, interzisă prin legi în vigoare”, iar arată că Forumul

Democrat al Germanilor din România „în urma unui proces nelegiuit” în fața instanțelor sibiene „a luat cu jașca imobile și alte bunuri estimate la o valoare plasată între 14 și 18 miliarde de euro, conform estimărilor Ministerului Finanțelor”, iar statul român, chiriaș în imobilele obținute în acest mod fraudulos de către Forumul Democrat al Germanilor din România, plătește „chirii exorbitante”. Aceste afirmații nu au fost probate sub nici o formă de către.....

16. În același cotidian, scrie: „După 1989, s-a înregistrat o ciudată schimbare la față a Grupului Etnic German din România. Minoritatea germană a constituit Forumul Democrat al Germanilor din România, prin care participa la viața politică a țării”. Hotărârea instanței de a recunoaște dreptul la proprietate al Forumului Democrat al Germanilor din România asupra unor imobile aparținând comunității săsești, care în mod vremelnic și forțat au trecut în proprietatea GEG, constituie „reabilitarea unei organizații hitleriste”.

17. În data de 17.02.2017, pe pagina www.cotidianul.ro, titrează: „Când preținzi proprietățile nu incluzi și ideologia? Cum ar zice specialiștii, nu preiei atât activul cât și pasivul?”, sugerându-se astfel o presupusă filiație nazistă a Forumului Democrat al Germanilor din România.

18. Pe data de 15.02.2017, pe postul de B1 TV, în cadrul emisiunii „Dosar de polician” moderată de Silviu Mănăstire, a avut loc o campanie de denigrare vehementă a Forumului Democrat al Germanilor din România, invitați în cadrul emisiunii fiind avocatul ..., prof. – membru PMP și jurnalistul independent Conținutul emisiunii în integralitatea ei a fost unul tendențios și calomniator în același timp, fiind prezentate stări de fapt și de drept pe deplin străine de realitate. Interpretarea dată acestora de către participanți a urmărit exclusiv desființarea imaginii publice, demascarea presupunei fraude de proporții nemaîntâlnite în România, a FDGR-ului și a minorității etnice ce o reprezintă. Pe tot parcursul emisiunii, pe burtieră a apărut neântrept ca mesaj breaking news „tun imobiliar”, iar informațiile cu caracter defăimător făcute de toți participanții sunt repetate.

19. În timpul emisiunii, invitatul face afirmația că Forumul Democrat al Germanilor din România a demarat procedura de restituire a circa 88.000 de imobile din România (printre altele aflându-se școli, spitale, grădinițe, filarmonici) aparținând fostei organizații naziste Grupul Etnic German (GEG). Realizatorul Mănăstire și ceilalți participanți au insistat pe tot parcursul emisiunii că retrocedările au loc „pe bandă rulantă”, imobilele fiind restituite „bucată cu bucată”, burtiera emisiunii având înscrisă informația „GOLBAN: FDGR a luat 88.000 de imobile”. De asemenea, a fost cei prezenți au fost informați că Forumul Democrat al Germanilor din România a cerut în instanță retrocedarea tuturor bunurilor GEG, chiar și acelea care aparținuseră înainte de înființarea GEG, Bisericilor Evanghelică și Catolică din Transilvania. Valoarea acestora ar fi de 16 miliarde de euro.

20. Petentul menționează că imobilele revendicate de Forumul Democrat al Germanilor din România nu au fost achiziționate în vreun fel de G.E.G., ci toate au aparținut unor persoane juridice de drept privat ale cetățenilor români de etnie germană. G.E.G. a fost proprietarul lor efemer, doar pe perioada existenței sale, Forumul Democrat al Germanilor din România nu a revendicat nici un imobil aparținând

bisericilor Evanghelică și Catolică din Transilvania, iar cifrele înaintate sunt absolut exagerate, neverificate și prezentate cu rea-credință.

21. Realizatorul Mănăstire susține în repetate rânduri că instanța din Sibiu însărcinată cu judecarea unei cereri de retrocedare a Forumului Democrat al Germanilor din România a stabilit că aceasta din urmă este „*continuatorul activității GEG*”. În realitate, așa cum reiese și din facsimilul hotărârii prezentate în emisiune, instanța a reținut că Forumul Democrat al Germanilor din România are calitatea de „*succesor în drepturi*” al GEG, fiind vorba despre ascendentă în materia dreptului de proprietate, cerință cerută de O.U.G. nr.83/1999, și nu despre vreo filiație de orice altă natură. Invitatul arată că instanța sibiană „*readuce la viață o organizație fascistă*” făcând din Forumul Democrat al Germanilor din România continuatorul ideologic al GEG. La întrebarea invitatului dacă e posibil ca o parte din imobilele deținute „*illegal*” de Forumul Democrat al Germanilor din România unele să fi aparținut înainte evreilor, Golban arată că acest lucru este „foarte probabil”. S-a conturat în acest fel ideea că Forumul Democrat al Germanilor din România a devenit proprietarul unor bunuri evreiești, confiscate de către statul român, informație neprobată în vreun fel de cei prezenți în emisiune.

22. Concluziile celor prezenți sunt: vorbește despre un jaf enorm la adresa României, iar arată că Forumul Democrat al Germanilor din România beneficiază în mod fraudulos de avantaje în detrimentul statului român. În partea a doua a emisiunii a decurs în aceeași notă, invitat fiind jurnalistul, având ca motto anunțat pe ecran „*cum a fost reabilitată o organizație hitleristă*”.

23. Petentul depune la dosar probe: copii după articolele din presa scrisă și online.

24. În completarea sesizării, petentul depune al dosar răspunsul Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților din care reiese că Forumul Democrat al Germanilor din România a depus 136 de cereri din care au fost soluționate 127 de cereri astfel: 8 restituiri în natură, 3 propuneri de acordare de măsuri compensatorii, 51 de respingeri, 28 de renunțări și 37 de redirectionări, dar și revista „*Realitatea evreiască*” din care rezultă că nu există litigii între comunitatea evreiască și germană.

25. Petentul depune la dosar și răspunsul Consiliului Național al Audiovizualului la sesizarea Forumului Democrat al Germanilor din România cu privire la monitorizarea emisiunilor „*Dosar de politician*” și „*Breaking news*” difuzate de postul B1 TV din data de 15.02.2017, în cadrul cărora s-a discutat despre preluarea de către FDGR a averii imobiliare a GEG. Prin adresa menționată, Consiliul Național al Audiovizualului comunică că a *sanționat postul B1 TV cu amendă în cuantum de 50.000 lei* pentru edițiile din 15.02.2017 ale emisiunilor „*Dosar de politician*” și „*Breaking news*”, încălcându-se prevederile art. 40 alin. (1) și (2), art. 64 alin. (1) lit. a) și b) și art. 66 alin. (1) lit. a) din Codul de reglementare a conținutului audiovizual.

Susținerile părților reclamate -

V. Motivele de fapt și de drept

26. În fapt, Colegiul director reține că petentul a sesizat CNCD că în cuprinsul mai multor articole publicate în varianta online a publicației „*Cotidianul*” precum și în cadrul unei emisiuni televizate la o oră de maximă audiență, persoanele reclamate au desfășurat o campanie de instigare concertată, îndreptată împotriva organizației și a

minorității pe care o reprezintă, menite să creeze o atmosferă de intimidare, ostilă și ofensatoare, cu încălcarea demnității și umilirea etnicilor germani.

27. Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra unei serii de articole publicate în ziarul „Cotidianul” precum și afirmațiile din cadrul unei emisiuni „Jurnal de politician” difuzată pe la postul B1TV, afirmații de natură a face referiri la naționalitatea petenților, respectiv o presupusă sorginte nazistă a organizației petente precum și a modului de preluare în proprietate a unor imobile.

28. **În drept**, în soluționarea prezentei sesizări, apreciem că sunt incidente următoarele texte de lege:

- art. 10 și art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale;
- art. 1 alin. (3), art. 16, art. 29 și art. 30 din Constituția României, revizuită în 2003;
- art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare O.G. 137/2000).

29. Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitatea persoanei, interzicerea discriminării raportată la declarațiile părții reclamante. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și, în consecință, se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

30. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie

- **să fie prevăzută de lege** (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),
- **să urmărească un scop legitim**,
- **să fie necesară într-o societate democratică și**
- **să fie proporțională cu scopul urmărit** (Corneliu Bârsan, *Convenția europeană a drepturilor omului*, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

Ingerința să fie prevăzută de lege

31. **Prima cerință**, cea a **existenței unei prevederi legale**, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000. Totuși, apreciem că aceste texte de lege trebuie coroborate cu art. 2 alin. (8) din O.G. 137/2000 potrivit căruia „prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”. Apreciem că **ambele texte normative sunt previzibile și accesibile** deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Ingerința să urmărească un scop legitim

32. Raportat la **scopul legitim urmărit** prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare, se urmărește protejarea demnității umane a tuturor cetățenilor din România, indiferent de naționalitatea, etnia sau religia acestora.

33. Protecția demnității unei persoane aparținând unui grup minoritar, constituie un scop legitim într-o societate democratică. Pentru a se produce o atingere, încălcare a demnității umane, ca drept constituțional protejat, declarațiile, obiect al prezentei petiții, ar trebui să întrunească elementele:

- un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură pe criteriul etnic și religios,
- or, un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui grup de persoane legat de apartenența la un grup etnic – astfel cum prevede art. 15 din O.G. 137/2000, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

34. **Colegiul director constată că primele două condiții** (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) **pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.**

Necesitatea ingerinței

35. **Rămâne de competența Colegiului director să stabilească dacă interferența în libertatea de exprimare „este necesară într-o societate democratică”.**

36. În acest demers, Colegiul director analizează dacă există motive „relevante și suficiente” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „nevoi imperioase” („pressing social need”).

37. Identificarea unei „nevoi imperioase”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, iar **autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei “nevoi imperioase” susceptibile de o anumită marjă de apreciere** (Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801.)

38. În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „margine de apreciere” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „nevoi sociale presante”. Marginea de apreciere se va stabili potrivit standardelor minime ale CEDO. (vezi Handyside v. United Kingdom par. 48 și par. 49).

Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare

39. În scopul de a determina dacă respectivele declarații, obiect al prezentei sesizări, constituie element de incitare la ură națională, Colegiul director va examina: **obiectivul urmărit de partea reclamată, contextul în care a avut loc, conținutul comentariilor, locul în care au fost făcute declarațiile, persoana, funcția autorului declarației.**

Obiectivul urmărit de reclamați

40. Obiectivul urmărit este important: au dorit aceștia să disemineze opinii legate de etnia sau naționalitate ori a urmărit doar informarea publicului asupra unui subiect de interes public (vezi Jersild c. Danemarca)? La acest punct, Colegiul director nu analizează intenția de a discrimina, acest aspect neavând relevanță în stabilirea unei fapte de discriminare.

41. Colegiul director apreciază că în speța de față, sunt supuse analizei mai multe articole și emisiuni care au drept punct central „tunurile imobiliare”, „fraudele” precum și

legătura dintre asociația petentă și Grupul Etnic German. Modul în care au fost analizate aspectele respective atât în presa scrisă cât și în cadrul emisiunii TV.

Contextul în care a avut loc

42. Părțile reclamate au avut o serie de apariții în presa scrisă și în cadrul unei emisiuni TV, în care atrăgeau atenția asupra evoluției Forumului Democrat al Germanilor din România și asupra modului în care au intrat în posesia unor imobile.

43. Subiectele în cauză au generat dezbateri aprinse și tensionate în spațiul public. Dezideratele minorității germane din România, reprezentate de către organizația petentă, au constituit subiecte care au generat dezbateri în societate.

Conținutul afirmațiilor

44. Astfel, partea reclamată G.R. ar fi făcut afirmația că Forumul Democrat al Germanilor din România a demarat procedura de restituire a circa 88.000 de imobile din România (aflându-se printre ele școli, spitale, grădinițe, filarmonic etc.) **aparținând fostei organizații fasciste Grupul Etnic German**. Acesta mai arată că Forumul Democrat al Germanilor din România „*în urma unui proces nelegiuit*” în fața instanțelor sibiene „*a luat cu jașa imobile și alte bunuri estimate la o valoare plasată între 14 și 18 miliarde de euro, conform estimărilor Ministerului Finanțelor*”, iar statul român, chiriaș în imobilele obținute în acest mod fraudulos de către Forumul Democrat al Germanilor din România, plătește „*chirii exorbitante*”.

45. Ce-a de-a doua parte reclamată, N.C. s-a referit la Ordonanța Guvernului devenită Legea 66/2004 **care pare ar fi fost scrisă după o negociere la Sibiu sau la Berlin, FDGR devenind astfel proprietarul “a zeci și zeci de imobile”**. Astfel, prin acest articol s-a făcut legătura dintre Grupul Etnic German și Forumul Democrat al Germanilor din România (organizație reprezentativă a cetățenilor români de etnie germană).

46. O zi mai târziu, în același cotidian, s-a specificat „*Bunuri de aproximativ 14 miliarde de euro au trecut de la o organizație de tip nazist la FDGR*”, „*FDGR a devenit și proprietarul bunurilor evreiești confiscate sau cumpărate de GEG sub presiune de la populația evreiască*”. În aceeași ediție, C. N. arată într-un articol că Forumul Democrat al Germanilor din România reprezintă „*continuatorul unei organizații de tip fascist, interzisă prin legi în vigoare*”.

47. Partea reclamată S.I. a făcut legătura între Grupul Etnic German și Forumul Democrat al Germanilor din România vorbind despre reabilitarea unei organizații hitleriste.

48. Partea reclamată I.S. prin afirmațiile făcute în data de 17.02.2017 pe pagina de internet www.cotidianul.ro privind preluarea proprietăților Grupului Etnic German de către Forumul Democrat al Germanilor din România sugerează o presupusă origine nazistă a Forumului Democrat al Germanilor din România.

49. Partea reclamată....., în calitatea sa de moderator al emisiunii „Dosar de politician” a insistat pe tot parcursul emisiunii că retrocedările au avut loc pe bandă rulantă, Forumul Democrat al Germanilor din România solicitând în instanță chiar și bunurile care aparținuseră Bisericii Catolice și Evanghelice din Transilvania. Același realizator a făcut legătura dintre Grupul Etnic German și Forumul Democrat al Germanilor din România, Forumul Democrat al Germanilor din România fiind descris în cel mai **tendențios mod cu putință drept continuatorul ideologiei și acțiunilor**

Grupului Etnic German, organizație nazistă, creată în timpul statului național legionar român la cererea Germaniei naziste.

50. Întrebarea firească ar fi dacă aceste aprecieri erau necesare în contextul dezbaterii publice.

51. Astfel Colegiul nu poate decât să constate faptul că în prezenta cauză s-a depășit sfera caracterului informativ care prezintă interes pentru opinia publică aducând atingeri demnității petentului.

52. Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza Lingens c Austriei a reținut faptul că „Libertatea presei este unul din cele mai eficiente mijloace prin care publicul află și își formează opinii despre ideile și atitudinile conducătorilor politici. În sens larg, libertatea dezbaterii politice este esența conceptului de societate democratică, concept care domină Convenția în întregul său. Limitele criticii acceptabile sunt mai largi cu privire la politicieni decât în raport cu indivizii obișnuiți. Spre deosebire de cei din urmă, politicienii trebuie să accepte în mod inevitabil și conștient verificarea strictă a fiecărui cuvânt și fapta, atât din partea jurnaliștilor, cât și a marelui public, și, în consecință, trebuie să dovedească un grad mai mare de toleranță. Indubitabil, articolul 10 paragraful 2 conferă reputației altora - cu alte cuvinte, tuturor persoanelor - dreptul de a fi protejată, iar această protecție include și politicienii, chiar și atunci când aceștia nu acționează în nume propriu; dar, în astfel de cazuri, cerințele acestei protecții trebuie cântărite cu interesele dezbaterii libere a chestiunilor politice. Din argumentația multiplă a Curții rezultă că interferența cu exercițiul libertății de exprimare al dlui Lingens nu a fost „necesară într-o societate democratică... pentru protecția reputației... altora” ; a fost disproporționată în raport cu scopul legitim urmărit. În consecință a apreciată faptul că articolul 10 al Convenției a fost încălcat.

53. Conținutul afirmațiilor a condus la crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare la adresa organizației reprezentative a minorității germane, Forumul Democrat al Germanilor din România , potrivit art. 15 din O.G. 137/2000.

Unde au fost făcute afirmațiile

54. Afirmațiile au fost făcute atât în presa scrisă, în varianta print și online a publicației „cotidianul”, cât și în cadrul unei emisiuni TV, respectiv în cadrul emisiunii “Dosar de politician” din data de 15.02.2017 pe postul de televiziune B1 TV.

Rolul în societate a persoanelor, autori ai afirmațiilor

55. Din perspectiva analizei limitelor libertății de exprimare, rolul, poziția autorului declarației supusă controlului este determinantă. Paștile reclamate sunt jurnaliști, analiști politici și personae publice. Prin hotărârea CEDO, secția I, hotărârea Verlagsgruppe News GmbH c. Austria, 14 decembrie 2006, 76918/01 se arată faptul că *Art. 10 permite și publicarea unor texte ce pot aduce atingere demnității unei persoane, dacă subiectul este de interes public și a fost tratat cu bună credință*. Subiectul cu siguranță este de interes public rămânând sub semnul întrebării buna credință a autorilor afirmațiilor.

Concluzii

56. Colegiul director, reiterează faptul că, libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și plurale. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale

cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice. **Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.**

57. În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept „**acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.** (CEDO, Lingens c. Austriei.)

58. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, într-o formulă care este preluată aproape ca o clauză de stil în toată jurisprudența sa subsecventă în materie, că **“libertatea de exprimare, garantată de art.10 par.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirii personale. Subiect al paragrafului 2 al Articolului 10, Libertatea de expresie include „nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care ofensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.”** (CEDO, între altele, Lingens vs. Austria, Oberschlick vs. Austria, Sunday Times vs. U.K., Observer și Guardian vs. U.K., Castells vs. Spania, Thorgeirson vs. Islanda, Jersild vs. Danemarca, Goodwin vs. U.K., De Haes și Gijels vs. Belgia, Dalban vs. România).

59. În acest sens, **“Presa joacă un rol esențial într-o societate democratică. Deși nu trebuie să depășească, între alte limite, și pe aceea a protecției reputației altora, este de datoria presei să transmită informații și idei cu privire la toate chestiunile de interes public.** (CEDO, 26 noiembrie 2001, cauza Observer și Guardian c. Regatul Unit, cauza Bladet Tromso și Stensaas c. Norvegia, cauza Von Hannover c. Germaniei).

60. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fundamentat necesitatea protejării libertății de exprimare în primul rând pe valoarea pe care acesta o reprezintă ca mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei societăți democratice. De aici decurge poziția privilegiată acordată liberei discutări a chestiunilor de interes general, și în particular libertății presei, atunci când aceasta intră în conflict cu alte valori pe care statul le poate în mod legitim apăra.

61. **Apreciem că, în speța de față se impune interferența statului în limitarea libertății de exprimare, partea reclamată urmărind să sublinieze anumite aspecte apreciate ca negative, însă modul în care a fost formulat articolul a condus la lezarea demnității petentului, la crearea unui sentiment de inferioritate cu atât mai mult cu cât au fost atinse aspecte legate de etnia și religia petentului.**

62. Trebuie avute în vedere stereotipurile, atât cele pozitive, cât și cele negative, atât de către societate în general cât și de jurnaliști, rolul acestora fiind deosebit de

important în formarea unei societăți care își respectă toți semenii săi, fără nici un fel de deosebire.

63. Libertatea de exprimare este un drept recunoscut de societate Curtea Europeană a Drepturilor Omului statuând deseori, pe baza jurisprudenței sale bine stabilite, că presa joacă un rol esențial într-o societate democratica, dar ea nu trebuie să încalce anumite limite care țin în plus de protecția reputației și drepturilor celorlalți.

64. Garanția oferită jurnaliștilor de art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, după cum a subliniat Curtea Europeana a Drepturilor Omului prin jurisprudența sa (a se vedea cauza Stângu și Scutelnicu împotriva României, par. 49 și 51), este subordonată condiției ca cei în cauză să acționeze cu bună credință, în sensul de a furniza informații exacte și demne de credit, cu respectarea deontologiei jurnalistice.

65. Prin modul în care au fost făcute afirmațiile, a fost atins un criteriu de discriminare, și anume cel al naționalității. Totodată s-a produs o reală stigmatizare a organizației F.D.G.R., organizație reprezentativă a minorității germane.

66. În acest context, referirile tendențioase referitoare la “tunurile mobiliare”, “restituirea a 88.000 de proprietăți” precum și hotărâri nelegale ale instanțelor de judecată sunt de natură a produce grave consecințe conținând elemente de incitare.

67. Având în vedere aspectele de mai sus precum și petiția dată, Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării trebuie să analizeze în ce măsură afirmațiile părții reclamate au o natură discriminatorie, astfel cum este prevăzut în art. 2 alin.1 al O.G. nr.137/2000 republicată.

68. Potrivit art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist - șovină, de instigare la ură rasială sau națională ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia”.

69. În doctrina de specialitate privitoare la dreptul la opinie și exprimare, precum și exercitarea acestuia, se remarcă, sub acest aspect, că Pactul internațional privitor la drepturile civile și politice (publicat în Colectia de Legi și Decrete IV/1974) prin art. 19 alin. 3 stabilește că „exercițiul libertății de exprimare comportă îndatoriri speciale și responsabilități speciale și că poate fi supusă anumitor **restricții care trebuie să fie expres stabilite prin lege și sunt necesare: respectul drepturilor sau reputației altora; salvagădării siguranței naționale, ordinii publice, sănătății sau moralității publice**”.

70. Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ratificată de România prin Legea nr. 30 din 18 mai 1994, prevede în art.10 că: “orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare” și precizează în mod expres limitele acestui drept în alineatul 2 al aceluiași articol: “exercitarea acestor libertăți, (n.n. libertatea de exprimare, de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei) ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru (...) protecția reputației sau a drepturilor altora.”

71. Colegiul director reține faptul că afirmațiile părții reclamate au un caracter discriminatoriu, potrivit art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, constatând astfel săvârșirea unei fapte de discriminare.

72. Astfel, publicarea articolelor în edițiile print și online ale ziarului „Cotidianul”, precum și informațiile și aprecierile la adresa minorității germane, din cadrul emisiunii „Dosar de politician” din data de 15.02.2017, așa cum au fost formulate, au vizat atingerea demnității, crearea unei atmosfere de intimidare, umilire, ofensare și instigare la ură îndreptate împotriva comunității germane, prin reprezentanții săi, Forumul Democrat al Germanilor din România.

73. Totodată, având în vedere faptul că Forumul Democrat al Germanilor din România este o organizație neguvernamentală constituită conform Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu reprezentare în Parlamentul României încă din anul 1990 și este o organizație prin intermediul căreia comunitățile cetățenilor români de etnie germană participă la viața politică din România, nu poate fi vorba de o similitudine între aceasta și organizația de tip nazist, la care fac referire părțile reclamate.

74. După 1990, germanii din România și-au creat prin Forumul Democrat al Germanilor din România (FDGR) o organizație care îi reprezintă pe plan politic. Acesta este format din organizații locale, județene și regionale (Regiunea Extracarpatică, Banat, Bucovina, Transilvania de Nord și Transilvania).

75. Având în vedere considerentele expuse mai sus, Colegiul director constată că se întrunesc cumulativ elementele constitutive ale unei fapte de discriminare prevăzute de art. 2 alin. 1 și art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată. Colegiul director apreciază că, în cauză, sunt elemente care să probeze faptele de discriminare de care sunt acuzate părțile reclamate și care să conducă la angajarea răspunderii contravenționale.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin.(2) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate intră sub incidența prevederilor art. 2 alin. 1 și art. 15. din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată;
2. Aplicarea amenzii contravenționale în valoare de 2.000 lei, în sarcina părții reclamate,..... – cu domiciliul în străinătate CNP 1731118354799, potrivit art. 2 alin.11 și art. 26 alin.1 din O.G. nr. 137/2000 coroborat cu art. 8 din O.G.

- nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare;
3. Aplicarea amenzii contravenționale în valoare de 2.000 lei, în sarcina părții reclamate,..... – cu domiciliul în București,, potrivit art. 2 alin.11 și art. 26 alin.1 din O.G. nr. 137/2000 coroborat cu art. 8 din O.G. nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare;
 4. Aplicarea amenzii contravenționale în valoare de 2.000 lei, în sarcina părții reclamate, - cu domiciliul în București, str....., potrivit art. 2 alin.11 și art. 26 alin.1 din O.G. nr. 137/2000 coroborat cu art. 8 din O.G. nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare;
 5. Aplicarea amenzii contravenționale în valoare de 2.000 lei, în sarcina părții reclamate, - cu domiciliul în Reșița,, potrivit art. 2 alin.11 și art. 26 alin.1 din O.G. nr. 137/2000 coroborat cu art. 8 din O.G. nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare;
 6. Aplicarea amenzii contravenționale în valoare de 2.000 lei, în sarcina părții reclamate, - cu domiciliul în Otopeni,, potrivit art. 2 alin.11 și art. 26 alin.1 din O.G. nr. 137/2000 coroborat cu art. 8 din O.G. nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare;
 7. O copie a prezentei hotărârii se va transmite părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Amenda se va achita la **Administrația Finanțelor Publice București, pentru Nistorescu Cornel și Scurtu Ioan**, la **Administrația Finanțelor Publice Caraș-Severin pentru Spânu Ion și Administrația Finanțelor Publice Ilfov pentru Mânăstire Silviu**, dovada plății se va trimite către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării în termen de 15 zile de la rămânerea definitivă a hotărârii.

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr.554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

POPA CLAUDIA – Membru

Tehnoredactată și motivată I.D./F.L.I.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr.554/2000 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.